

Group of States against Corruption
Groupe d'États contre la corruption

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Usvojeno: 25. septembra 2020.
Objavljeno: 16. decembra 2020. godine

Javno
GrecoRC4(2020)6

ČETVRTI KRUG EVALUACIJE

Sprječavanje korupcije među članovima
parlamenta, sudijama i tužiocima

DRUGI IZVJEŠTAJ O USKLAĐENOSTI BOSNE I HERCEGOVINE*

Usvojen na 85. plenarnoj sjednici GRECO
(Strazbur, 21-25. septembra 2020)

* U slučaju bilo kakvih nedoumica vezanih za autentičnost teksta ili prevoda, verzija na engleskom jeziku prevladava.

I. UVOD

1. U Drugom izvještaju o usklađenosti procijenjene su mjere koje su vlasti Bosne i Hercegovine preduzele u cilju provođenja neriješenih preporuka izdatih u Izvještaju četvrtog kruga evaluacije o Bosni i Hercegovini (vidjeti stav 2) koji obuhvata „Sprečavanje korupcije među članovima parlamenta, sudijama i tužiocima“.
2. Izvještaj četvrtog kruga evaluacije o Bosni i Hercegovini usvojen je na 70. plenarnoj sjednici GRECO (30. novembra-4. decembra 2015. godine) i objavljen 22. februara 2016. godine, nakon odobrenja Bosne i Hercegovine ([Greco Eval IV Rep \(2015\)2E](#)).
3. Izvještaj o usklađenosti GRECO je usvojio na svojoj 79. plenarnoj sjednici (23. marta 2018. godine) i objavio 22. maja 2018. godine, nakon odobrenja Bosne i Hercegovine ([GrecoRC4\(2017\)22](#)). U skladu sa zahtjevima Poslovnika GRECO, vlasti Bosne i Hercegovine podnijele su Izvještaj o stanju za dodatne mjere preduzete u cilju provođenja neriješenih preporuka. Ovaj izvještaj primljen je 28. oktobra 2019. godine i poslužio je, zajedno s naknadno dostavljenim informacijama, kao osnova za Drugi izvještaj o usklađenosti.
4. GRECO je izabrao Španiju (u odnosu na parlament) i Sjevernu Makedoniju (u odnosu na pravosudne institucije) da imenuju Izvjestioce za postupak utvrđivanja usklađenosti. Imenovani izvjestioci su g. Rafael VAILLO (Španija) i gđa Ana PAVLOVSKA DANEVA (Sjeverna Makedonija). U sastavljanju Izvještaja o usklađenosti pomagao im je Sekretarijat GRECO.

II. ANALIZA

5. Podsjeća se da je GRECO u svom Evaluacijskom izvještaju obradio 15 preporuka za Bosnu i Hercegovinu. U Izvještaju o usklađenosti, GRECO je zaključio da su preporuke i-vii, ix, xi, xii i xv djelomično provedene, a da preporuke viii, x, xiii i xiv nisu provedene. Usklađenost sa 15 neriješenih preporuka ispituje se u nastavku.

Sprečavanje korupcije među članovima parlamenta

Preporuka i.

6. *GRECO je preporučio (i) uvođenje preciznih pravila kojima se definiraju i olakšavaju postupci javnih konsultacija o propisima u Parlamentu, i omogućavanje učinkovite provedbe nakon toga; (ii) poboljšanje transparentnosti u parlamentarnom postupku uvođenjem pravila za parlamentarne zastupnike u odnosima sa trećim licima koji žele utjecati na zakonodavni postupak.*
7. GRECO podsjeća da se ova preporuka smatrala djelomično provedenom prema Izvještaju o usklađenosti; preduzete su zakonodavne i praktične mjere kako bi se olakšala javna konsultacija o zakonodavnim prijedlozima i naknadna rasprava o njima u Parlamentu, a pozdravljeno je i pokretanje web-lokacije „eKonsultacije“. Međutim, pitanje lobiranja – drugi dio preporuke – ostalo je neregulirano.
8. Vlasti Bosne i Hercegovine sada izvještavaju da je Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (u daljnjem tekstu „APIK“) provela anketu o upoznatosti poslanika sa međunarodnim obavezama i antikorupcijskim standardima među političkim strankama zastupljenim u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, na osnovu upitnika pripremljenog u saradnji sa OSCE-om. Vlasti se pozivaju i na konferencije, seminare i radionice održane u različitim gradovima Bosne i Hercegovine, uz učešće predstavnika parlamenta, entitetskih i kantonalnih vlada i skupština te drugih institucija tokom 2018. godine. Neki od zaključaka donesenih tokom ovih događaja uključuju potrebu za uspostavljanjem i jačanjem kanala

komunikacije između kantonalnih komisija i timova za borbu protiv korupcije kako bi se povećala transparentnost i podrška antikorupcijskim procesima; poboljšati znanje poslanika u kantonalnim skupštinama o mandatu i ulozi timova za borbu protiv korupcije; povećati svijest o sprečavanju korupcije među članovima zakonodavnih tijela i poboljšati saradnju između izvršnih i zakonodavnih institucija. APIK je Parlamentarnoj skupštini podnio izvještaj o rezultatima analize o provođenju antikorupcijskih aktivnosti u okviru Prvog, Drugog i Trećeg izvještaja o praćenju provođenja Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019 i njenog Akcionog plana.¹

9. GRECO prima na znanje pružene informacije. Čini se da nisu preduzete nove konkretne mjere za postizanje daljnjeg napretka u provođenju bilo kojeg od dva dijela ove preporuke. Iako se smatra da je prvi dio preporuke riješen na zadovoljavajući način u Izvještaju o usklađenosti, nisu prijavljene konkretne mjere za uvođenje pravila za parlamentarne poslanike o njihovoj interakciji s trećim stranama.
10. GRECO zaključuje da preporuka i ostaje djelomično provedena.

Preporuka ii.

11. *GRECO je preporučio dalje pojašnjavanje internih mehanizama radi promovisanja i provođenja kodeksa ponašanja za parlamentarne zastupnike, i time zaštititi integritet unutar zakonodavstva, uključujući (i) usklađene smjernice, savjetovanje i obuku koji se odnose na etičke odredbe i odredbe vezane za integritet i sprječavanje korupcije, kao i (ii) razvoj efikasnih mehanizama nadgledanja i provedbe za ta ključna pitanja.*
12. GRECO podsjeća da se ova preporuka smatrala djelomično provedenom u Izvještaju o usklađenosti. GRECO je posebno obratio pažnju na promjene uvedene u Kodeks s ciljem jačanja etičkih standarda i proaktivne odgovornosti u Parlamentu i očekivao da će iz izvještaja o praćenju dobiti konkretne detalje o provođenju Kodeksa u pogledu smjernica, savjetovanja i obuke. Međutim, nisu prijavljena nikakva nova dešavanja.
13. Vlasti sada obavještavaju GRECO da je Skupština Kantona Sarajevo 17. aprila 2019. godine usvojila Zakon o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosilaca javnih funkcija u tom kantonu. Odredbe ovog zakona nalažu da nosioci javnih funkcija moraju postupati zakonito, efikasno, nepristrasno i časno, te se pridržavati principa odgovornosti, poštenja, savjesnosti, otvorenosti i vjerodostojnosti. Zakon također zabranjuje koruptivno djelovanje i promovira transparentnost u obavljanju dužnosti nosilaca javnih funkcija i javnu kontrolu nad njihovim obavljanjem dužnosti. Nadalje, prema navodima vlasti, nisu izvršene izmjene i dopune Etičkog kodeksa Skupštine Kantona Sarajevo.
14. GRECO prima na znanje pružene informacije i žali što je opseg ovih informacija bio ograničen na samo jedan kanton i što se nije bavio suštinom niti jednog od dva aspekta ove preporuke. Povrh toga, vlasti uopšte nisu spomenule izvještaje o praćenju provođenja Kodeksa ponašanja i ostaje nejasno da li su takvi izvještaji uopšte izrađivani u periodu 2018-2019. godine.
15. GRECO zaključuje da preporuka ii ostaje djelomično provedena.

¹http://www.apik.ba/izvjestaji/izvjestaji-agencije/Archive.aspx?langTag=bs-BA&template_id=196&pageIndex=1

Preporuka iii.

16. *GRECO je preporučio usklađivanje propisa o sukobu interesa na cijeloj teritoriji države.*
17. Podsjeća se da je ova preporuka bila djelomično provedena, prema Izvještaju o usklađenosti. Pozdravljena je priprema nacrtu zakona o sukobu interesa s ciljem rješavanja nedostataka u članstvu i procedurama Komisije za odlučivanje o sukobu interesa (KOSI). Međutim, nacrt zakona nije usvojen i još uvijek je (bio) predmetom parlamentarnih konsultacija.
18. Vlasti se sada pozivaju na usvajanje Strategije za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo za period 2018-2019 i Akcionog plana za njeno provođenje, koje je Vlada Kantona Sarajevo usvojila 19. aprila 2018. godine. Jedan od ciljeva Strategije je poboljšanje mehanizama za prevenciju sukoba interesa izabраниh i imenovanih zvaničnika, šefova upravnih tijela, javnih službenika i državnih namještenika. Nadalje, Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo odlučio je, u maju 2019. godine, uspostaviti Registar imenovanih lica u Kantonu Sarajevo. Odluka također propisuje načine unošenja i čuvanja relevantnih podataka, njihov opseg i obradu i druga pitanja u vezi sa radom Registra. Glavna svrha uspostavljanja Registra je praćenje mogućih sukoba interesa među javnim službenicima u kantonu i njihovo pravovremeno sprečavanje, te jačanje integriteta, objektivnosti, nepristrasnosti i transparentnosti u vršenju javnih funkcija u Kantonu Sarajevo. Prema dodatnim informacijama koje su vlasti dostavile, nacrt Zakona o sukobu interesa bio je uvršten na dnevni red treće sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održane 16. januara 2020. godine. Predstavnički dom je potom zatražio da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine nacrt podnese u roku od 90 dana kako bi se uzeli u obzir prijedlozi poslanika i mišljenje Centralne izborne komisije.
19. GRECO prima na znanje pružene informacije, tj. nedavno podnošenje nacrtu Zakona o sukobu interesa Parlamentarnoj skupštini. Međutim, ove informacije također pokazuju da taj isti nacrt još uvijek nije spreman za raspravu/usvajanje u Parlamentarnoj skupštini BiH, te da Vlada još nije postigla konačan dogovor u vezi s njim, jer Vijeće ministara BiH također mora uzeti u obzir dodatna mišljenja poslanika i Izborne komisije prije nego što parlamentarni proces može započeti. U ovoj situaciji, GRECO ne može zadržati svoj prethodni zaključak da je ova preporuka djelomično provedena.
20. GRECO zaključuje da preporuka iii nije provedena.

Preporuka iv.

21. *GRECO je preporučio (i) objedinjavanje važećih zahtjeva vezanih za objavu finansijskih podataka u jedan jedinstveni obrazac za prijavu, (ii) uvođenje obaveze prijavljivanja imovine bliskih rođaka i dostavljanje ažuriranih informacija u slučaju značajnije promjene podataka o kojima se treba izvještavati u toku trajanja mandata, i (iii) osiguravanje objavljivanja finansijskih podataka i lakog pristupa istima, uvažavajući privatnost i sigurnost parlamentarnih zastupnika i njihovih bliskih rođaka koji podliježu obavezi prijavljivanja.*
22. GRECO podsjeća da se ova preporuka smatrala djelomično provedenom u Izvještaju o usklađenosti. GRECO je pozdravio javnu dostupnost izjava na web stranici Centralne izborne komisije, što je djelomično zadovoljilo posljednju komponentu ove preporuke, iako je ograničena na izjave o imovini a ne uključuje finansijske izvještaje. Primijećeno je da su novi zahtjevi koji se odnose na redovno prijavljivanje značajnih promjena u finansijskoj situaciji, prijavljivanje imovine bliskih srodnika i objavljivanje

financijskih izvještaja uključeni u nacrt zakona o sukobu interesa, koji je u to vrijeme još bio u proceduri pred Parlamentarnom skupštinom BiH.

23. Vlasti se ponovno pozivaju na usvajanje Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosilaca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo (vidjeti gornji stav 13), koji obavezuje javne dužnosnike u tom kantonu da prijave svoju imovinu i prihode, njihovo porijeklo i svaku promjenu stanja, poklone primljene tokom obnašanja javne funkcije, kao i na načine prikupljanja i obrade podataka koji se na to odnose. Zakon također zahtijeva pružanje podataka o imovini bliskih srodnika i drugih lica povezanih s javnim dužnosnicima, a kao dodatak sadrži obrazac za prijavljivanje imovine koji svi javni dužnosnici u Kantonu trebaju koristiti za podnošenje relevantnih podataka o prihodima, imovini i kamatama.²
24. GRECO prima na znanje nove informacije koje su vlasti dostavile. Još jednom, one se odnose na samo jedan kanton, djelomično su u vezi sa ovom preporukom i nemaju nikakvu važnost za stanje na nivou države. Izuzev ovoga, nije postignut nikakav konkretan napredak u provođenju ove preporuke od usvajanja Izvještaja o usklađenosti.
25. GRECO zaključuje da preporuka iv ostaje djelomično provedena.

Preporuka v.

26. *GRECO je preporučio (i) spajanje sistema za objavljivanje podataka sa efikasnim mehanizmom kontrole (uključujući nasumične provjere) i (ii) uvođenje odgovarajućih sankcija za lažno prijavljivanje.*
27. Podsjeća se da se ova preporuka smatrala djelomično provedenom u Izvještaju o usklađenosti; spomenut je na nacrt Zakona o sukobu interesa, koji predviđa jačanje nadzornih mehanizama i uvođenje administrativnih sankcija za lažno prijavljivanje; nacrt je, međutim, bio u fazi parlamentarnih konsultacija. GRECO je također primijetio da bi u Izborni zakon trebalo unijeti izmjene i da bi bilo neophodno osigurati efikasno provođenje u praksi.
28. Vlasti se još jednom pozivaju na Zakon o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosilaca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, te na Uredbu o uspostavljanju Registra podataka o imovini javnih dužnosnika ovog Kantona. Također se upućuje na odredbe ovog zakona, koje predviđaju kazne za davanje lažnih podataka.
29. GRECO primjećuje da vlasti nisu prijavile nove događaje na državnom ili entitetskom nivou. Dostavljene informacije ograničene su na jedan kanton i nisu dovoljne za ponovnu evaluaciju nivoa provođenja ove preporuke. Nadalje, GRECO nije obaviješten ni o kakvom napretku u usvajanju nacrta Zakona o sukobu interesa, za koji su vlasti ranije spomenule da nosi potencijal da doprinese provođenju ove [i nizu prethodnih] preporuke[a]. Nije postignut konkretan napredak.
30. GRECO zaključuje da preporuka v ostaje djelomično provedena.

Preporuka vi.

31. *GRECO je preporučio da se savjetodavni, nadzorni i sistem provedbe, koji se odnosi na sukob interesa u potpunosti pregleda i pravilno razvija, tako što će se prije svega osigurati nezavisnost i pravovremenost sistema, i učiniti ga djelotvornim kroz odgovarajući sistem sankcionisanja.*

² Informacije o imovini nosilaca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo mogu se naći na: www.anticorruptiks.com i lako su dostupne svim zainteresiranim stranama.

32. GRECO podsjeća da je ova preporuka bila djelomično provedena prema Izvještaju o usklađenosti: GRECO je primio na znanje aktivnosti koje je provodila Komisija za odlučivanje o sukobu interesa (KOSI) i dodatna poboljšanja predviđena nacrtom Zakona o sukobu interesa, uključujući poboljšanja savjetodavnog, nadzornog i režima provođenja koji se odnose na sukob interesa, revidirani sastav KOSI-a, načine izbora njenih članova, njihovu stručnost, iskustvo, upravna i istražna ovlaštenja, kao i ljudske i finansijske resurse. Međutim, ovi su prijedlozi tek trebali biti usvojeni i efikasno provedeni u praksi.
33. Vlasti izvještavaju da je nacrt Zakona o sukobu interesa nedavno podnesen Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, koja ga je potom vratila Vijeću ministara na dodatno razmatranje (vidjeti prethodno navedeni stav 18). Nisu primljene nove informacije u vezi sa aktivnostima KOSI-a. S obzirom na nedostatak daljnjeg konkretnog napretka u vezi sa ovom preporukom, GRECO ne može zaključiti da je ova preporuka zadovoljavajuće provedena.
34. GRECO zaključuje da preporuka vi ostaje djelomično provedena.

Preporuka vii.

35. *GRECO je preporučio i pozvao uvažene parlamente Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, istovjetno, da poduzimaju mjere u skladu sa preporukama.*
36. Podsjeća se da se ova preporuka smatrala djelomično provedenom u Izvještaju o usklađenosti. GRECO je primio na znanje usvajanje kodeksa ponašanja u Brčko Distriktu i nekoliko kantona Federacije Bosne i Hercegovine, proces usvajanja kodeksa ponašanja u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj, te pristup Entiteta mehanizmima informiranja i javnih konsultacija, kao i ostala nastojanja da se povećaju transparentnost, integritet i proaktivna odgovornost u njihovim zakonodavstvima.
37. Vlasti nisu pružile nove informacije u vezi sa mjerama koje su preduzeli parlamenti Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta u skladu sa preporukama izdatim u ovom odjeljku. Jedine prijavljene mjere bile su ograničene na usvajanje jednog zakona, jedne strategije i jednog akcionog plana u Kantonu Sarajevo.
38. GRECO je mišljenja da ograničene informacije u vezi sa nekim mjerama preduzetim u jednom kantonu nisu bile dovoljne za ponovnu evaluaciju provedbe ove preporuke, jer se njen opseg prvenstveno odnosi na parlamente Entiteta.
39. GRECO zaključuje da preporuka vii ostaje djelomično provedena.

Sprečavanje korupcije među sudijama i tužiocima

Preporuka viii.

40. *GRECO je preporučio da se preduzmu odlučne zakonske i operativne mjere da bi se ojačala uloga Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u zaštiti nosilaca pravosudnih funkcija u sudovima i tužilaštvima od neprimjerenih utjecaja – i od stvarnih i potencijalnih - što uključuje da se (i) formiraju odvojena sudska i tužilačka podvijeća i (ii) izbjegne prevelika koncentracija moći u jednim rukama što se odnosi na obavljanje različitih funkcija od strane članova Visokog sudskog i tužilačkog vijeća i*

(iii) osiguravanjem da odluke VSTV-a po pitanju imenovanja, unaprjeđenja i disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca budu predmetom žalbe na sudu.

41. GRECO podsjeća da se preporuka viii smatrala neprovedenom prema Izvještaju o usklađenosti, budući da su izmjene i dopune Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću, koje su trebale sadržavati zahtjeve ove preporuke, na čekanju od 2013. godine a da nisu usvojene. Nadalje, nisu preduzete nikakve operativne mjere kako bi ova preporuka bila provedena makar i djelomično.³
42. Vlasti sada izvještavaju da je u julu 2018. godine Visoko sudsko i tužilačko vijeće (VSTV) odlučilo revidirati Zakon o VSTV-u te da je podnijelo odgovarajući prijedlog Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine. Po riječima vlasti, predloženi nacrt ima za cilj izmjene i dopune u vezi sa sastavom VSTV-a, uspostavljanje Sudskog i Tužilačkog odjeljenja Vijeća i njihovih podvijeća, pružanje detaljnijih definicija dužnosti članova VSTV-a, revidiranje pravila za njihovo imenovanje i trajanje njihovih mandata. Nadalje, nacrt također predviđa poboljšanja u pogledu ocjenjivanja rada i unaprjeđenja, disciplinske odgovornosti i postupka, kao i finansijskog izvještavanja sudija i tužilaca. Povrh toga, na sastanku ministara održanom u julu 2018. godine, prethodno spomenuta zakonodavna inicijativa smatrana je dobrom osnovom za daljnju raspravu, te da bi je Radna grupa,⁴ osnovana u tu svrhu pri Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, trebala uzeti u razmatranje.
43. Vlasti također izvještavaju da je tokom sjednice u junu 2019. godine Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine donio odluku da po hitnom postupku ispita nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o VSTV-u i da je zatražio od Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine da Parlamentarnoj skupštini dostavi analizu neophodnih izmjena i dopuna zakona u oblasti pravosuđa.⁵ U avgustu 2019. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine naložilo je Ministarstvu pravde da započne sa aktivnostima Radne grupe, a posebno da ispita nacrt izmjena i dopuna Zakona o VSTV-u, paralelno sa inicijativom koju je podnio VSTV.
44. GRECO prima na znanje informacije koje su vlasti dostavile. Čini se da su neke radnje preduzete u smjeru izmjena i dopuna Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću, te konsultacije o konkretnim prijedlozima sada uključuju nekoliko ministarstava na državnom i entitetskim nivoima, kao i Parlament. Nadalje, planirano stvaranje odvojenih sudskih i tužilačkih odjeljenja i podvijeća, ako se ostvari, bilo bi korak u pravom smjeru. Međutim, nacrti izmjena i dopuna još uvijek nisu predati Parlamentu na ispitivanje i usvajanje.
45. GRECO zaključuje da preporuka viii ostaje neprovedena.

Preporuka ix.

46. *GRECO je preporučio preduzimanje daljih koraka radi unaprjeđivanja ocjenjivanja rada (kvalitativni i kvantitativni kriteriji) da bi se sproveli visoki etički i radni standardi koji se očekuju od sudija i tužilaca, kao i pružila pomoć u određivanju kandidata za unaprjeđenje na osnovu zasluga.*
47. GRECO podsjeća da je, prema Izvještaju o usklađenosti, ova preporuka bila djelomično provedena: premda je usvajanje različitih pravnih akata koji sadrže ažurirane kriterije i mjerila za ocjenu rada tužilaca pozdravljeno, GRECO je naglasio

³ Na primjer, izbjegavati da isti članovi VSTV-a budu uključeni u različite aspekte karijere sudije ili tužioca.

⁴ Radna grupa osnovana je u avgustu 2018. godine, a čine je predstavnici Ministarstava pravde Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, Pravosudne komisije Bosne i Hercegovine i VSTV-a. Svoja prva dva sastanka održala je u januaru i februaru 2020. godine.

⁵ Kao što se traži u mišljenju Evropske komisije u vezi sa prijavom Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji.

potrebu da glavni tužioci Entiteta budu uvršteni u okvir sistema ocjenjivanja i da se usvoje kriteriji ocjenjivanja u tom pogledu. GRECO je također primijetio da sistem ocjenjivanja rada sudija tek treba da bude unaprijeđen.

48. Vlasti sada izvještavaju da je 27. novembra 2018. godine VSTV usvojio nove kriterije za ocjenjivanje rada sudija i tužilaca, uključujući i kriterije za glavnog državnog tužioca i glavne entitetske tužioce.⁶ Prema riječima vlasti, ocjenjivanje rada tužilaca i sudija za 2019. godinu započet će u prvom tromjesečju 2020. godine i obaviti će se u skladu s novousvojenim kriterijima. Vlasti izvještavaju da se novi kriteriji zasnivaju na preporukama od ocjenjivanja rada sudija i tužilaca koje su 2017. godine pripremili stručnjaci koje je osigurala Evropska komisija, a čiji je cilj postizanje odgovarajuće ravnoteže između kvantitativnih i kvalitativnih kriterija za ocjenjivanje rada.
49. Prema riječima vlasti, sudije će se ocjenjivati na osnovu analitičkog kvaliteta rada i odluka donesenih u odnosu na elemente kao što su: kvalitet obrazloženja sudskih odluka, kvalitet vođenja sudskog postupka, način komunikacije sa strankama, drugim organima, odnos sa saradnicima, itd. Ovo ocjenjivanje zasnivat će se na mišljenju predsjedavajućeg sudije relevantnog suda, na mišljenju odjeljenja višeg suda, na osnovu pregleda sudskih presuda o pravnom lijeku u predmetima pod odgovornošću ocjenjivanog sudije, detaljnog izvještaja o pregledu određenog broja nasumično odabranih predmeta, informacija o odgođenim ročištima, dužine postupka, itd. Novi kriteriji ocjenjivanja sadrže i elemente za ocjenjivanje upravljačkog rada predsjednika pravosudnih odjeljenja.
50. Što se tiče ocjenjivanja tužilaca, kvalitet njihovih odluka ocjenjivat će se prema elementima kao što su: sposobnost utvrđivanja odlučnih činjenica bitnih za donošenje tužilačkih odluka, rješavanje kompleksnih predmeta, brzina donošenja odluka i poštivanje rokova, sposobnost vođenja proaktivnih istraga, stručni kvalitet tužilačke odluke, pravno znanje i korištenje pravnih lijekova. U toku ocjenjivanja namjera je pozvati se na izvore informacija kao što su izvještaji o detaljnom pregledu određenog broja nasumično odabranih predmeta, koje je tužilac riješio tokom perioda ocjenjivanja, mišljenje zamjenika šefa odjeljenja u tužilaštvu i pismeno mišljenje višeg tužilaštva, na osnovu pregleda slučajno odabranog predmeta pod odgovornošću ocjenjivanog tužioca.
51. Pored novih elemenata ocjenjivanja rada, i dalje će se primjenjivati tradicionalni kriteriji za ocjenjivanje rada sudija i tužilaca. Nadalje, u septembru 2018. i aprilu 2019. godine VSTV je usvojio izmjene i dopune Pravilnika o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca, utvrđujući posebne kvantitativne standarde za rad tužilaca na predmetima korupcije na visokom nivou i predmetima koji uključuju finansijske istrage. Izrađuje se novi Pravilnik o orijentacionim mjerilima za rad sudija kako bi se poboljšala pravila o radnom opterećenju sudija. Osim toga, VSTV je 27. novembra 2018. godine usvojio nova pravila o raspodjeli i rješavanju starih predmeta hronološkim redoslijedom, u cilju poboljšanja njihovog podnošenja sudu.
52. Vlasti nadalje izvještavaju da prijedlog o izmjenama i dopunama Zakona o VSTV-u, podnesen u junu 2018. godine Ministarstvu pravde (vidjeti stav 42), između ostalog, predviđa da Komisija za ocjenjivanje koju je uspostavilo VSTV, obavlja ocjenjivanje rada svih sudija, tužilaca, predsjednika sudova i glavnih tužilaca u Bosni i Hercegovini jednom u tri godine. Prema ovom prijedlogu, Komisiju za ocjenjivanje sudija moraju

⁶ VSTV je posebno usvojio sljedeće dokumente: Kriteriji za ocjenjivanje rada tužilaca u Bosni i Hercegovini; Kriteriji za ocjenjivanje rada glavnih tužilaca, zamjenika glavnih tužilaca i šefova odjeljenja/odsjeka u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini; Kriteriji za ocjenjivanje rada glavnog tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, Tužilaštva Republike Srpske i Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine; Kriteriji za ocjenjivanje rada sudija u Bosni i Hercegovini; Kriteriji za ocjenjivanje rada predsjednika sudova i predsjednika sudskih odjeljenja/odsjeka u Bosni i Hercegovini; Pravilnik o postupku ocjenjivanja rada nosilaca pravosudnih funkcija.

sačinjavati sve sudije-članovi VSTV-a i po jedan sudija - Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Republike Srpske, Suda Bosne i Hercegovine i Apelacionog suda Brčko distrikta. Predlaže se da Komisiju za ocjenjivanje tužilaca čine svi tužioci-članovi VSTV-a i po jedan tužilac - Tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, Tužilaštva Republike Srpske, Tužilaštva Bosne i Hercegovine i Tužilaštva Brčko distrikta.

53. GRECO prima na znanje usvajanje zasebnih kriterija za ocjenjivanje sudija i tužilaca. Međutim, GRECO želi naglasiti da je od ključne važnosti da se svako ocjenjivanje rada sudija vrši strogo u okviru same sudske vlasti i bez ikakvog utjecaja izvršne ili zakonodavne vlasti. Iz toga slijedi da provođenje ove preporuke također zavisi od uspostavljanja relevantnih Komisija za ocjenjivanje za sudije i za tužioce, kako je predviđeno prethodno spomenutim (stav 52) nacrtom izmjena i dopuna Zakona o VSTV-u.
54. GRECO zaključuje da preporuka ix ostaje djelomično provedena.

Preporuka x.

55. *GRECO je preporučio (i) provođenje analize o stanju budžeta i zaposlenih u sudovima i tužilaštvima, kako bi se osiguralo da su neophodna sredstva dostupna i da se efikasno koriste u cijelom pravosudnom sistemu i (ii) osigurati da se sredstva iz pravosudnog budžeta bolje raspoređuju uz poštivanje težine predmeta.*
56. GRECO podsjeća da prema Izvještaju o usklađenosti ova preporuka nije provedena jer analiza stanja budžeta i osoblja sudova i tužilaštava nije bila dostupna.
57. Vlasti sada izvještavaju da VSTV kontinuirano analizira finansijske i ljudske resurse sudova i tužilaštava i na godišnjoj osnovi doprinosi pripremi budžetskih smjernica pravosudnih institucija Bosne i Hercegovine za predstojeću godinu.⁷ Vlasti se pozivaju i na tekuću analizu potreba za netužilačkim osobljem za svako tužilaštvo, koja bi trebala biti završena do kraja 2019. godine kako bi poslužila kao osnova za prijedlog izmjene VSTV-ovog omjera broja zaposlenih u odnosu na broj tužilaca.
58. Vlasti ističu da budžete koji se koriste za finansiranje sudova i tužilaštava odobravaju izvršna vlast i zakonodavna vlast države i odgovarajućih entiteta, što čini da je provođenje drugog dijela ove preporuke uslovljeno odlukama tih institucija. VSTV svake godine priprema svoje finansijske planove (trogodišnje i godišnje planove) koji sadrže elemente koji se primjenjuju na sve budžetske institucije i dostavlja ih Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine. Prema riječima vlasti, konsolidacija podataka o troškovima i broju riješenih predmeta na sudovima i u tužilaštvima za period 2016-2018. godine, što će biti osnova za procjenu troškova po predmetu suda/tužilaštva, još uvijek je u toku.
59. GRECO prima na znanje informacije koje su pružile vlasti i napominje da su spomenute finansijske analize sudova i tužilaštava redovan godišnji budžetski proces, kao i onaj za tri godine unaprijed. Podsjeća da se trenutna preporuka bavi problemima zaostalih predmeta. Kako bi se riješio ovaj određeni problem, GRECO je preporučio da se analizira iz budžetskog i kadrovske ugla. To nije urađeno. Što se tiče drugog dijela ove preporuke, GRECO želi naglasiti da su njegove preporuke upućene državama članicama, a ne zasebnim institucijama. Vjeruje da će relevantna tijela Bosne i Hercegovine (na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou) preduzeti potrebne mjere kako bi osigurala da se pravosudnim resursima prioritet određuje

⁷ Ova analiza uključuje parametre kao što su budžet tekuće godine, troškovi nastali tokom tri prethodne godine, broj predmeta u sudovima i tužilaštvima, preporučeni i stvarni omjeri nesudskog/netužilačkog osoblja i broja sudija i tužilaca, potrebe za nabavkom IKT opreme i rekonstrukcija/izgradnja zgrada sudova i tužilaštava u skladu sa projektima VSTV-a.

uzimajući u obzir zaostale predmete i nada se da će dobiti ažurirane informacije u tom pogledu.

60. GRECO zaključuje da preporuka x ostaje neprovedena.

Preporuka xi.

61. *GRECO je preporučio znatno jačanje i dalje razvijanje povjerljivog savjetovanja i namjenske praktične obuke o pitanjima etike i integriteta za sudije i tužioce.*
62. Podsjeća se da je ova preporuka djelomično provedena u Izvještaju o usklađenosti: aktivnosti obuke o etici i integritetu u sudskoj vlasti i tužilaštvu organizirane su na državnom nivou, a Visoko sudsko i tužilačko vijeće savjetovalo je centre za obuku u entitetima da provode praktične seminare o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa. Međutim, povjerljivo savjetovanje o etici i integritetu za sudije i tužioce tek je trebalo razviti.
63. Vlasti sada izvještavaju da su od 1. januara 2019. godine teme integriteta i etike postale obaveznim dijelom početne obuke za novoimenovane sudije i tužioce. Etika i integritet također su bili uključeni kao obavezne teme trogodišnjeg kursa obuke za stručne saradnike i savjetnike u sudovima i tužilaštvima a u okviru modula pod nazivom „Nosoci pravosudnih funkcija i društvo” koji se predavao na prvoj i trećoj godini. Nadalje, 33 polaznika (članovi VSTV-a i vanjski članovi sudijske zajednice) pohađali su obuku na temu „Disciplinski postupak i praksa” koja je održana 25. aprila 2018. godine u Sarajevu. Još jedan kurs obuke pod nazivom „Etički standardi sa posebnim fokusom na sprečavanju sukoba interesa” (Sarajevo, 18. i 19. aprila 2018. godine) pohađalo je 28 polaznika. Pored toga, VSTV je, u saradnji sa USAID-om, izradio Priručnik za primjenu Kodeksa sudijske etike i Kodeksa tužilačke etike, objavljen u februaru 2019. godine.
64. Vlasti se također pozivaju na planove integriteta, koje su izradile relevantne pravosudne institucije na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou, te ih dostavile VSTV-u na mišljenje. Na osnovu povratnih informacija dobijenih od VSTV-a, do početka 2018. godine, oko 98 institucija usvojilo je planove integriteta za period 2018-2021. Od aprila 2019. godine pravosudne institucije započele su pripremu izvještaja o provođenju dotičnih planova integriteta u cilju njihovog dostavljanja VSTV-u, koje namjerava pregledati sažeti izvještaj o provođenju tih planova.
65. GRECO prima na znanje informacije koje su vlasti dostavile. Zapaža dodatna nastojanja na pružanju obuke predstavnicima sudske vlasti i tužilaštva o temama etike i integriteta i pozdravlja izradu priručnika za primjenu relevantnih etičkih kodeksa za sudije i tužioce. Unatoč tome, GRECO je zabrinut što još uvijek nema povjerljivog savjetovanja o pitanjima etike i integriteta dostupnog za ove dvije profesije ni na jednom nivou u Bosni i Hercegovini, a čini se da nisu preduzete nikakve mjere za provođenje ovog dijela preporuke.
66. GRECO zaključuje da preporuka xi ostaje djelomično provedena.

Preporuka xii.

67. *GRECO je preporučio izradu propisa o sukobu interesa koji su važeći za sve sudije i tužioce, zajedno sa adekvatnim nadzornim i provedbenim sistemom.*
68. GRECO podsjeća da je ova preporuka bila djelomično provedena u Izvještaju o usklađenosti: pozdravljeno je usvajanje Smjernica za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu, ali nedostaje jedan efikasan sistem za nadzorni i provedbeni režim kako bi osigurao poštivanje pravila o sukobu interesa.

69. Vlasti sada izvještavaju da su primarni referentni dokumenti, u pogledu postupaka za disciplinske prekršaje, konkretni kodeksi sudijske i tužilačke etike. Prema njihovom mišljenju, iako pridržavanje odredbi etičkog kodeksa trenutno nije propisano obvezujućom normom, niti se nepoštivanje ovih odredbi smatra disciplinskim prekršajem, Ured disciplinskog tužioca i Disciplinska komisija VSTV-a sve više smatraju određeno ponašanje sudija i tužilaca kršenjem etičkih kodeksa i kvalificiraju ih kao disciplinske prekršaje. Prema tome, utjecaj ovih dokumenata i njihov značaj u disciplinskim postupcima pojačavaju kroz praksu. Ipak, još uvijek nema nijednog disciplinskog postupka koji je pokrenuo Ured disciplinskog tužioca u vezi sa kršenjem Smjernica za sprečavanje sukoba interesa.
70. Nadalje, vlasti izvještavaju da je na konferenciji sudija i tužilaca u decembru 2018. godine, pod nazivom „Pravosudni sistem - trenutno stanje i perspektiva“, VSTV odlučio da za sve pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini učini obaveznim provođenje Smjernica za sprečavanje sukoba interesa u sudskoj vlasti (usvojenih u julu 2016. godine), kao i usvojenih planova integriteta, što će biti predmetom stalnog praćenja VSTV-a. Kako bi osigurao provođenje ovih Smjernica, VSTV je u novembru 2018. godine ažurirao kodekse sudijske i tužilačke etike, dopunjavajući ih pravilima Smjernica, a u februaru 2019. godine usvojio Priručnik za primjenu Etičkog kodeksa.⁸ Do sredine 2019. godine pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini podnijele su izvještaje o provođenju planova integriteta za 2018. godinu i pripremale su Godišnji izvještaj o ovoj temi, koji je kasnije predstavljen na sjednici VSTV-a u septembru 2019. godine, te distribuiran relevantnim institucijama na državnom i entitetskom nivou i objavljen na web-lokaciji VSTV-a. Nadalje, Further, sredinom jula 2019. godine, VSTV je dovršio posljednji, treći ciklus ankete o etici i disciplinskoj odgovornosti za nosioce pravosudnih funkcija.⁹ Rezultati ankete predstavljeni su na sjednici VSTV-a u septembru 2019. godine, a objavljeni su i na web-lokaciji.
71. Da bi uspostavio mehanizam za praćenje provođenja Smjernica, VSTV je u novembru 2018. godine usvojio Instrument za praćenje primjene Smjernica za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu. Analizirajući podatke prikupljene na osnovu indikatora definiranih u ovom Instrumentu, VSTV procjenjuje da će moći poboljšati mehanizme za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu i donijeti relevantne odluke na osnovu specifičnih indikatora i tačnih podataka. VSTV je na sjednici održanoj u septembru 2019. godine usvojio dokument pod nazivom „Institucionalni mehanizmi i evidencije za provođenje Instrumenata za praćenje primjene Smjernica za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu“, te zadužio Radnu grupu za unapređenje integriteta i odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija da nastavi sa provođenjem ovih aktivnosti.
72. GRECO prima na znanje informacije koje su vlasti dostavile, a koje objašnjavaju da je postignut daljnji napredak u uspostavljanju mehanizma za stvarni nadzor i provođenje primjene Smjernica za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu. Međutim, ovaj posao još nije završen.
73. GRECO zaključuje da preporuka xii ostaje djelomično provedena.

Preporuka xiii.

74. *GRECO je preporučio (i) razvijanje efikasnog sistema za pregled godišnjih finansijskih izvještaja, uključujući odgovarajuće ljudske i materijalne resurse, kanale za saradnju sa nadležnim tijelima i odgovarajuće sankcije za nepoštivanje propisa ili netačno izvještavanje i (ii) razmatranje da se osigura objavljivanje finansijskih podataka i lak*

⁸ Ovaj Priručnik objedinjuje sve smjernice za ponašanje sudija i tužilaca, sukobe interesa i pravila o etici.

⁹ Svrha ankete bila je dodatna analiza potreba za obukom sudija o etici i sukobu interesa, kao i istraživanje percepcije nosilaca pravosudnih funkcija o pravičnosti i nepristrasnosti disciplinskog postupka.

pristup istima, uvažavajući privatnost i sigurnost sudija, tužilaca i njihovih bliskih rođaka.

75. GRECO podsjeća da ova preporuka, prema Izvještaju o usklađenosti, nije bila provedena. GRECO je primio na znanje planove vlasti za provođenje različitih projekata koji bi se bavili ovom preporukom, ali nijedan od ovih projekata nije pokrenut u to vrijeme.
76. Vlasti Bosne i Hercegovine sada izvještavaju da je u septembru 2018. godine VSTV usvojio Pravilnik¹⁰ o podnošenju, provjeri i obradi finansijskih izvještaja sudija i tužilaca, koji sadrži i novi obrazac finansijskog izvještaja.¹¹ Pravilnik uspostavlja postupke i standarde transparentnosti za finansijsko izvještavanje, što uključuje obaveze, način i vremenski okvir izvještavanja, izvore prihoda i način sticanja imovine, kao i informacije o njihovim srodnicima koji su zaposleni u pravosuđu. Pravilnik također daje aktivnu ulogu VSTV-u u nadziranju podnošenja, praćenja, obrade i provjere elektronskih finansijskih izvještaja, uključujući načine saradnje sa nadležnim tijelima, objavljivanje na web-lokaciji VSTV-a, u skladu sa zakonskim okvirom o pristupu javnim informacijama i osiguravajući zaštitu ličnih podataka.
77. Međutim, nakon upravnog preispitivanja na zahtjev Udruženja sudija Bosne i Hercegovine, Agencija za zaštitu ličnih podataka zabranila je VSTV-u obradu ličnih podataka na način propisan Pravilnikom. Kao rezultat toga, VSTV je odlučio odgoditi primjenu Pravilnika do okončanja sudskog postupka, pokrenutog nakon žalbe VSTV-a pred Sudom Bosne i Hercegovine protiv odluke Agencije za zaštitu ličnih podataka. Povrh toga, VSTV je odlučio dodatno izmijeniti i dopuniti Pravilnik, koji će odražavati zaključke prethodno spomenutog upravnog spora i osigurati svrsishodnost i transparentnost finansijskog izvještavanja. VSTV također razmatra uspostavljanje zasebne administrativne jedinice u okviru svoje interne strukture sa zadatkom pregleda i obrade finansijskih izvještaja, a kojoj bi se dodijelili odgovarajući ljudski i ostali resursi.
78. GRECO prima na znanje razvoj događaja koji su vlasti izvijestile, tj. uspostavljanje Pravilnika a instrukcijama o postupanju s finansijskim izvještajima i uloga VSTV-a u praćenju tih izvještaja. Međutim, pokazaće se da je ovaj postupak obustavljen nakon spora na sudu. U ovoj situaciji, GRECO ne može zaključiti da je ova preporuka provedena, čak ni djelomično.
79. GRECO zaključuje da preporuka xiii ostaje neprovedena.

¹⁰ Pravilnik je stupio na snagu 1. januara 2019. godine i od nosilaca pravosudnih funkcija zahtijeva da elektronskim putem podnesu finansijske izvještaje za 2018. godinu.

¹¹ Obrazac možete pogledati na sljedećem linku:

https://vstv.pravosudje.ba/vstv/faces/docservlet?p_id_doc=48889

Preporuka xiv.

80. GRECO je preporučio (i) jačanje nezavisnosti, kapaciteta i transparentnosti rada Ureda disciplinskog tužioca i (ii) ponovno razmatranje disciplinskih postupaka i sankcija u slučaju povrede dužnosti sudija ili tužilaca, da bi se osiguralo blagovremeno odlučivanje u predmetima i efektivno podvrgavanje proporcionalnim i odvratajućim sankcijama u slučaju povrede dužnosti.
81. GRECO podsjeća da, prema Izvještaju o usklađenosti, ova preporuka nije bila provedena. Primijećeno je da se smjernice o planovima integriteta, sukobu interesa i disciplinskim mjerama u pogledu sudija nisu bavile većinom suštinskih dijelova preporuke. GRECO je također primijetio da je, osim usvajanja smjernica, provođenje prvog dijela preporuke bilo uslovljeno izmjenama i dopunama Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću, koje se u to vrijeme nisu ostvarile. Nadalje, Nadalje, nije bilo praktičnih primjera predmeta u kojima je disciplinsko vijeće VSTV-a primijenilo odvratajuće sankcije.
82. Vlasti sada izvještavaju da je VSTV u toku 2018. godine, u saradnji sa USAID-om, preduzeo više dodatnih mjera u pogledu izrađivanja dokumenata o disciplinskom postupku za sudije i tužioce. Konkretno, pripremljen je nacrt Priručnika za vođenje disciplinskog postupka, namijenjen svim učesnicima¹² u disciplinskom postupku, uz sastav i rad disciplinskih komisija, vrste disciplinskih sankcija, kao i komplementarne mjere, poput privremenog udaljenja sudije ili tužioca sa njegove dužnosti, pitanja nesposobnosti sudije ili tužioca da obavlja svoju funkciju i nespojivost funkcije sudije ili tužioca sa drugim dužnostima. Nacrt Priručnika također uključuje sažetke prethodnih konačnih disciplinskih odluka, obuhvatajući sve predmete koji su rezultirali disciplinskom sankcijom, te modele obrazaca koji se koriste kao primjeri u disciplinskim postupcima, poput modela disciplinske odluke, koja sadrži moguće obrazloženje. Pored toga, Priručnik sadrži i druge ranije usvojene dokumente.¹³ Na svojoj sjednici održanoj u septembru 2019. godine, VSTV je usvojio Priručnik za vođenje disciplinskog postupka VSTV-a, koji je objavljen na nekoliko domaćih web-lokacija. Konkretno, na www.justice.ba, web-lokaciji VSTV-a, te web-lokacijama Centra za sudsku dokumentaciju Sekretarijata VSTV-a i Ureda disciplinskog tužioca. Priručnik je također prosljeđen Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta. Vlasti ga namjeravaju koristiti za obuku novih članova disciplinskih komisija.
83. Vlasti se također pozivaju na aktivnosti obuka o disciplinskom postupku, koje se provode u saradnji sa Centrima za obuku sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, uključujući početnu i stalnu obuku osoblja Ureda disciplinskog tužioca i članova disciplinskih komisija VSTV-a. Nadalje, prema navodima vlasti, uspostavljen je sistem elektronskog dodjeljivanja disciplinskih predmeta komisijama i s tim u vezi provodi se neophodna obuka osoblja. Na svojoj sjednici u oktobru 2018. godine, VSTV je zatražio od predsjednika sudova i glavnih tužilaca da obavijeste sudije/tužioce o pokretanju disciplinskih postupaka koji su doveli do sankcija koje se odnose na sudije njihovih sudova ili tužioce njihovih tužilaštava, te da dostave ove informacije VSTV-u kao dio redovnih godišnjih izvještaja.

¹² Tj. Uredu disciplinskog tužioca, članovima disciplinskih komisija, tuženom sudiji ili tužiocu i njihovim advokatima.

¹³ Kao što su, na primjer, Kodeksi sudijske i tužilačke etike, Priručnik za primjenu etičkih kodeksa, Smjernice za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu, Instrument za praćenje primjene Smjernica za sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu i Smjernice za izradu i provođenje planova integriteta u sudovima i tužilaštvima Bosne i Hercegovine.

84. Da bi ojačao kapacitet Ureda disciplinskog tužioca, VSTV je u septembru 2018. godine zaposlio tri dodatna disciplinska tužioca i dva dodatna člana administrativnog osoblja ovog Ureda. Do sada nije proveden opšti pregled radi utvrđivanja adekvatnosti, proporcionalnosti i odvraćajućeg efekta sankcija koje je VSTV izrekao u disciplinskom postupku. Vlasti su mišljenja da će efikasnost i odvraćajuće mjere sankcija zavisiti od svakog specifičnog predmeta, koji bi trebao odražavati pojedinačne karakteristike predmetnog disciplinskog prekršaja i koji treba razmatrati i određivati pojedinačno.
85. GRECO sa zadovoljstvom primjećuje Priručnika o vođenju disciplinskog postupka, koji ima potencijal da bude koristan referentni izvor za nosioce pravosudnih funkcija uopšte, a posebno za one koji su odgovorni za disciplinski postupak. GRECO također primjećuje dodatna nastojanja na podizanju svijesti o disciplinskom postupku među relevantnim nosiocima funkcija. Uprkos tome, GRECO sa žaljenjem primjećuje da ni priprema brojnih dokumenata sa smjernicama, kao ni naponi oko obuke do sada nisu pretočeni u njihovu primjenu u praksi, jer vlasti opet nisu mogle pružiti primjere predmeta u kojima su disciplinska vijeća izrekla proporcionalne i odvraćajuće sankcije.
86. GRECO zaključuje da je preporuka xiv djelomično provedena.

Preporuka xv.

87. *GRECO je preporučio da se razvije komunikacijska politika uključujući opšte smjernice i obuku o načinu komuniciranja s medijima i relevantnim organizacijama civilnog društva, za pravosudni sistem (sudije i tužioci), s ciljem unaprijeđenja transparentnosti i odgovornosti.*
88. Podsjeća se da je ova preporuka u Izvještaju o usklađenosti bila djelomično provedena; mnoge aktivnosti koje su vlasti spomenule prethodile su usvajanju Evaluacijskog izvještaja, a aktivnosti provedene nakon usvajanja Evaluacijskog izvještaja činile su se nastavkom prethodnih aktivnosti. GRECO podsjeća da bi aktivnosti obuke trebalo integrirati u sveobuhvatnu politiku usmjerenu na vraćanje povjerenja javnosti i poboljšanje slike o pravosuđu. Nadalje, GRECO je htio saznati da li je ostvareno nekoliko inicijativa¹⁴ koje se tiču komunikacije s medijima i širom javnošću, a koje su sadržane u Strategiji za reformu sektora pravde za period 2014-2018. godine.
89. Vlasti sada izvještavaju da je objavljivanje sudskih odluka jedno od sredstava za postizanje veće transparentnosti u pravosuđu. Prema navodima vlasti, VSTV je od 2008. godine objavio odabrane odluke viših i nižih sudova na web-lokaciji Centra za sudsku dokumentaciju,¹⁵ koja trenutno sadrži 12.170 sudskih odluka, koje se mogu pretraživati putem različitih metapodataka, uključujući predmete organiziranog kriminala i korupcije. Novosti o sudskim odlukama i ostalim sadržajima objavljenim na web-lokaciji Centra također se distribuiraju mjesečno putem elektronskog letka.

¹⁴ Poput redovnog informiranja javnosti o ulozi i radu pravosudnih institucija, osiguravanja da sve komunikacije pravosudnih institucija slijede iste principe, te objavljivanja detaljnijih statističkih podataka o nekim vrstama krivičnih djela.

¹⁵ Ova baza podataka je dostupna (na lokalnom jeziku) putem sljedećeg linka: www.pravosudje.ba/csd

90. GRECO prima na znanje pružene informacije, koje omogućavaju zaključak da nije ostvaren konkretan napredak u provođenju ove preporuke, posebno u pogledu razvoja komunikacijske politike za pravosudni sistem. Nisu pružene informacije o realizaciji projekata čiji je cilj poboljšanje komunikacije između pravosudnog sistema i šire javnosti, a koji su predviđeni Strategijom za reformu sektora pravde za period 2014-2018. godine. GRECO primjećuje da vlasti nisu preduzimale nove mjere za provođenje ove preporuke tokom dužeg vremenskog perioda. Kako stvari trenutno stoje, GRECO ne vidi nikakav konkretan napredak u pogledu uspostavljanja komunikacijske politike, te zahtijeva od vlasti Bosne i Hercegovine da ulože veće napore po ovom pitanju.
91. GRECO zaključuje da preporuka xv ostaje djelomično provedena.

III. ZAKLJUČCI

92. **Imajući u vidu prethodno navedeno, GRECO zaključuje da Bosna i Hercegovina nije na zadovoljavajući način provela nijednu od petnaest preporuka sadržanih u Izvještaju Četvrtog kruga evaluacije.** Djelomično je provedeno jedanaest preporuka, a četiri nisu provedene.
93. Preciznije, preporuke i, ii, iv, v, vi, vii, ix, xi, xii, xiv i xv djelomično su provedene a preporuke iii, viii, x i xiii nisu provedene.
94. Što se tiče članova parlamenta, praktično se nije dogodio nikakav novi razvoj događaja za jačanje sistema integriteta. Još uvijek nisu uvedena pravila za poslanike o njihovoj interakciji sa trećim stranama, a nedostatak prilika za savjetovanje i mogućnosti za obuku o pitanjima sprečavanja korupcije za članove parlamenta i dalje postoji. Nisu pružene nove informacije u vezi sa izvještajima o praćenju primjene Kodeksa ponašanja za članove parlamenta u praksi. Dugoiščekivani novi Zakon o sukobu interesa, za koji se očekuje da će doprinijeti usklađivanju zakonodavstva o sukobu interesa na državnom i entitetskom nivou, još nije usvojen, već je sada upućen Vladi na dodatno razmatranje. Vlasti tek trebaju uvesti vjerodostojan i nezavisan mehanizam za sprečavanje i rješavanje sukoba interesa ili osigurati iscrpnu provjeru izjava o imovini koju daju poslanici na državnom nivou.
95. Što se tiče sudija i tužilaca, izmjene i dopune Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću, koje su u pripremi već nekoliko godina, još uvijek nisu usvojene, a zasebna sudska i tužilačka odjeljenja i potkomisije još uvijek nisu uspostavljeni u okviru struktura VSTV-a. Kriteriji za ocjenjivanje rada sudija i tužilaca prošireni su tako da uključuju glavne tužioce na državnom i entitetskom nivou; međutim, garancije nemiješanja izvršne i zakonodavne vlasti tokom ovih evaluacija tek treba uspostaviti. Nije provedena nijedna budžetska i kadrovska analiza koja se odnosi na probleme zaostalih predmeta. Osim toga, dugotrajno odsustvo bilo kakvih konkretnih mjera za uspostavljanje komunikacijske politike za pravosudni sistem i dalje je razlog za ozbiljnu zabrinutost. GRECO zahtijeva od vlasti Bosne i Hercegovine da intenziviraju svoja nastojanja i preuzmu odlučnije korake za rješavanje kritičnih pitanja u vezi sa pravosuđem i tužilaštvom, kao što je istaknuto u Evaluacijskom izvještaju.
96. Imajući u vidu izostanak sveukupnog konkretnog napretka u provođenju preporuka GRECO od Prvog izvještaja o usklađenosti, GRECO zaključuje da je vrlo nizak nivo usklađenosti s preporukama sada „globalno nezadovoljavajući“ u smislu revidiranog pravila 31. stav 8.3. Poslovnika. GRECO stoga odlučuje primijeniti pravilo 32, stav 2 (i) na članove za koje se utvrdi da nisu u skladu s preporukama sadržanim u Evaluacijskom izvještaju, i traži od šefa delegacije Bosne i Hercegovine da dostavi izvještaj o napretku provođenja neriješenih preporuka (i-xv) što je prije moguće – a najkasnije – do 30. septembra 2021. godine.

97. Na koncu, GRECO poziva vlasti Bosne i Hercegovine da, što je prije moguće, odobre objavljivanje izvještaja, da ga prevedu na nacionalni jezik i da ovaj prevod učine dostupnim javnosti.

Click or tap here to enter text.